

Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔ̀be bèè bo Odommu Di mpátíri tɔ̀ t̀̀i náànti

Kuyie nkóo t̀̀nti Pɔɔri weè wàri de kó dipátíri Odommu kɔ̀be. De kó dipátíri d̀̀i ti náá nKuyie ndeeri m̀̀e botí oǹ̀ti, d̀̀i ti náá mbeǹ̀tìbè bemau túmè meyi nyembè mbe kè Kuyie nti deeri ti tá d̀̀i m̀̀nni Yesu. De m̀̀nni ndi Kuyie nhõ ti c̀̀fèmmè kè Muyaánsààmù ti wènk̀̀nne. Kòò béi nho pátíri mieke ke tú tináánsààti ò náá nti tu beǹ̀tìbè bemau kpeti nti. Ó í baàti òm̀̀u.

Pɔɔri yóó p̀̀nté o pátíri, kè bè nàkèmu bè dò nkénfòu m̀̀e botí be cuokè nè bè bo ndòmmè ketenkè yembè ìkè.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Pɔɔri do dómè kékote kesiéke Yesu kɔ̀be bèè bo Odommu 1:1-17
2. Beǹ̀tìbè bemau tú meyi yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20
3. Oǹ̀ti ò ntá Kirisi nwe kè Kuyie nhò wènk̀̀nne 4-5
4. Ti wènnénè Kirisi nwe ke ku, koò wènnénè ke yánté, deè te ke ti wenke 6-8
5. Isidayeeri be do í yiemmmè Kuyie nkpeti 9-11
6. Yesu kou kó mufòmmu nè o borime dè dòmmè kéndéúkunko Kuyie nyètiri 12:1-15:13
7. Yesu kou bo mbenkùmè o dókùmè 15:14-16:27

Mudummu

¹ Mí mPɔ̄ori, Yesu kóo t̄õntì m̄i di w̄ari di mpátiri, Kuyie nkuù n yu ke n t̄ãáté ke n d̄òò ku kó dit̄õnnì kè m bo náké ku náānsààtì.

² Kù do náké t̄i kpéí ku p̄ããnáãntì náam̄bè nè dim̄õnnì kè bè t̄i w̄ari.

³ T̄i náá nti Yiè nYesu kpéí nke wèè t̄uóté tini-tik̄õntì kè bè ò p̄eité Dafiti kó kufuku mieke.

⁴ Kè Kuyie nhò duó mmuw̄erímú kè Muyaánsààmù duó nkòo ȳãnté ke benke ò tumè ku Birè.

⁵ Weè te kè Kuyie nni ndòò mesàà kè n naá nku kó dit̄õnnì ke bo ȳũñní ibotí im̄ou kè ì nhò t̄á k̄éyíé nho kpeti.

⁶ Díndi Odommu k̄abe di tú ì botí kó bèmabè kè Kuyie ndi yu.

⁷ N di d̄oummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di t̄ãáté, kè di bo nfòu kù dómè. T̄i cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di p̄ã mesàà nnè diwèì.

Pɔ̄ori dómè kékate k̄éyà Odommu k̄abe

⁸ N s̄ánti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyèt̄irì di kpéí, nke ȳé nh ãã k̄ate kèè bíékè kè bè n náámmu di t̄á m̄èè botí Kuyie.

⁹ M báámmu Kuyie ndi kpéí ns̄ãã kè kù ȳé, kunku m p̄í nkùu t̄õmmú nè n yèmmè mem̄ou ke náá nku Birè kó Tináānsààtì.

¹⁰ M báámmu Kuyie ns̄ãã, ke tú kè kù dó kù m p̄ã kuce kè n k̄otoo di c̄ie.

¹¹ N do dó ke di ȳãmu k̄é di náké Kuyie nkó yep̄ãrè mayè kpéí nkè d̄èe yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke.

¹² Kè w̄ète ke do dó tí m̄áá k̄éyáúk̄unne tit̄abè k̄õntì, ke ȳé tim̄ou ti w̄er̄m̄è ket̄á Kuyie.

13 N kɔbe n dó dí nyému n do dómè kékɔtoo di cie ke di náké Kirisi kpeti kè di tì yie, kéndò n tì nàkémè ibotí tɛi kè ì tì yie.

14 N kó mutɔmmú mmu n dò nképĩ mmù bèè tú Kerékibe nè bèè í tú Kerékibe, bèè yé yepáte nè bèè í yè yé be cuokè.

15 N dó tì tú m bo di nákémè Tináaṅsààtì díndi bèè bo Odommu.

Tináaṅsààtì tú Kuyie nkó muwērímu mmu

16 Ke yé ifei í m bonèmè m bo nákémè Tináaṅsààtì, tì tú Kuyie nkó muwērímu mmu, ke deerí bèè kó dimàà tì tá kékéténè Sifube borè nè besomboo.

17 Kuyie nhɔ́ wénkùnnè onìtì ò tá dìi m̀ǹǹǹi ndi nè o yèmmè memou. Tì wàrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tá mèè kpeí.

Benìtìbè báa na képeri Kuyie nyìikè

18 Kuyie mmieke cóunní keĩnkè benìtìbè caàrimè nè meyi mbè d̀d̀r̀i mè kè mè dìítí timómm̀nt̀i.

19 Dèè dò nkénte kè benìtìbèe banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómm̀nku kuù dè mbè benke.

20 Kuyie nkó m̀d̀m̀m̀è nè ku wērímu mùu bo sáà dè í dò nna ḱyà. Kàa né wéntení kù d̀d̀m̀è kutenkù dè feímu ke dò ntí na kè dè banté deè te kòo nìtì báa na képeri Kuyie nyìikè.

21 Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkùnnemè ku yètirì, kè kù sántè, ke t̀nnè iyèntotí detetirè kpeyi nè itookperí, ke ta dibìnni mieke.

22 Kè be yèmmè dò mbè cii kè bè né yei.

23 Bè bo mbáammè Kuyie nkùu í deu, kè bè bàá nsitenkaanì s̀i d̀onnè benìtìbè nè sínɔ nè tiwanwantì nè iwààkè.

24 Dεε te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri meyei mbè dómè, ke dòòri isòke kperε nè be kòntì.

25 Ke yóu Kuyie nkpeti ke tũ nsiyáàbìsì, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè bàá nkù dòò dè. Kuù do dò nkénsāntí sǎǎ, kè dè mmε ndò.

26 Dεε te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri isòke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betòbè.

27 Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betòbè. Memme kè Kuyie mbè yóu kè bè yàu be dòòrìmè kó tiyeti.

28 Bè me nyetemè Kuyie ndεε te kè kù bè yóu kè bè tũ mmeyèmmè yeime ke dòòri bè do í dò nkéndòòri dè.

29 Bá bè í weti, ke dori, ke dó idíítí, ke yóu, ke mòke mehěmmè, ke dó munitikòu, ke dó yekpàrè, ke sóú mbetòbè, ke cíí mbetòbè, ke dó munáàntòu.

30 Ke náante betòbè kréí, ke í dó Kuyie, ke sǎante betòbè, ke tú sifeí yembè, sipòò yembè, ke wàà mmeborime pàmmè bè bo yímè kédòò meyei ke yetírí be yembè kpeti.

31 Bè í yé bè dòòri dè, bè me nyí dòòri bè nàké tì, bè í dó betòbè, bè í mòke betòbè kó mesémmè.

32 Bè yému ke dò nKuyie nkó ikuó mieke bèè dòòri me kóò botí bè dò nkéta muhǎǎ mmieke. Bá nè memme kè bè sòké ke dòòri meyei, dè í tú bè dòòri meyei mmáà, bè kòòmúmu bèè mè dòòri.

2

Kuyie mbeénti wennimè

1 F́ wèè bekùnè betòbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè dìi m̀ǹǹǹi betòbè a bekùnè a m̀áá ndi. Ke yé bè d̀d̀d̀ri t̀i a t̀i d̀d̀d̀ri m̀è.

2 Ti yému ke dò nKuyie mbo bekénè bèè d̀d̀d̀ri de kó meyei mbotí kénnaati.

3 F́ nwèè náa mbetòbè d̀d̀d̀ri m̀èè yei nke m̀è d̀d̀d̀ri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà?

4 Yáà a sènkèrì Kuyie nkó mesàà mme nè ku minnímmè nè ku nìtì? Kè kù í da kpetínné bàmbà nkù mirímmu ke d́ a ceete.

5 Kàa yèmmè kpenke kàa í d́ kéceete a yéú tí amàà ndi Kuyie nkó t̄yē̄t̄i, ku beénti bo tuòke dìi yie. Kunku kùu bekù weti weti.

6 Kù yóó yietí bá wè o t̄m̄m̄ú mannè t̄i yeti nti,

7 k̄éduò mmufòmmu mùu bo s̄áà bèè w̄é̄r̄i ke d̄d̄ri mesàà, ke d́ kùu bè s̄ante,

8 k̄épuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemàà meyei nke t̄i nsiyáàbìsì,

9 ké bè f̄ē̄, ké bè ānné meyeñcaàrìmmè, Sifube meketimè nè bèè í t̄ú Sifube,

10 k̄ésānt̄e bèè d̀d̀d̀ri mesàà nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í t̄ú Sifube.

11 Ke yé Kuyie nyí baàtìmmè òm̄u.

12 Bèè d̀d̀d̀ri meyei nke í yé M̄oyiisi kó ikuó, bbè báá kù i kó mukũũ, kè bèè yé de kó ikuó ke d̄d̄ri meyei bè yóó i mbè bekénè.

13 A bo nyémè ikuó deè í t̄ú a wenni, a d̄d̄ri dìi m̀ǹǹǹi ndi ikuó yèmmè, Kuyie nh̄õ da wénk̀nnemè.

14 Bèè í t̄ú Sifube ke í yé M̄oyiisi kó ikuó bè d̀d̀d̀rimu ì yèmmè, bè í yé M̄oyiisi kó ikuó kè ì né bo be mieke.

15 Be dɔ̀rìmè benkúmu ke dò mbè yé Kuyie nkó ikuó. Be yèmmè meè ò mbè bekùnè dimònnì mari, dítèrì ké mbè kòmmú.

16 Dèè sàri dè bo yènní Kuyie nyóó duó ndì yìe kè Yesu Kirisi bekénè benìtìbè be dɔ̀rìmè Ìnkè. Tináaṅsààtì n náá tì me nyé.

Sifu mómumu nyí tú wèè cānté

17 F́ sifu wèè p̀tì a túmè Sifu ke yé Kuyie nkó ikuó ke sonku a yémè Kuyie.

18 A yému Kuyie ndó dè, ikuó dè nda benkemu kàa bo na kètāāté dèè wenni.

19 Kàa yèmmè dò nha tú tiyũ̀̀ntì kóo dèrì, ke mí bèè bo dibìnnì.

20 Ke tú amáa tiyèintì nè ibí be kóo tentì, ke tú ikuó da duó mmeýfítímè kàa yé timómanti.

21 F́ nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáa, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku.

22 F́ nwèè tu bá ndouti dautinè ditòbè ke dauti dautinè betòbè, ke tú yebòkè í wenni ke wète ke yè waà nke bo kparikè.

23 Ke déúkunko amáa a yémè ikuó, ke né dɔ̀rì ì yete dè, ke caàri Kuyie nyèti.

24 Tì wàrimu ke tú: Díndi Sifube dî te kè ibotí teli sáá nKuyie.

25 F́ nSifu kàa dòdri Kuyie nkuó yèmmè, mucāmmù ñwenni, kàa né í dɔ̀rì ì yèmmè mucāmmù tú detetirè nde.

26 Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikuó yèmmè Kuyie nhò wùó nwèè cānté wènwè.

27 Dεε te wèè í cǎnté kòò bo da bekénè f̄́ nwèè tu Sifu κε cǎnté, κε m̄κε ikuó kó dipátiri, κε í tũ nyì yē mmù.

28 Kè bè da peité kàa tu Sifu κε cǎnté dè í sannè. Sifu mómmuò ntú wèè cèèτε wènwe.

29 Dè tu Muyaánsààmù kó mutǝmmú mmu, dè í tú ikuó ì wàri dipátiri miεε. De kóo Sifu í wanti benìtibè bo nhò sǎntímè, ò wanti Kuyie nkuù ò sǎnte.

3

Kuyie nwetímè bá kè ti í wetí

1 Kàa tu Sifu dè bo dǎò ba? Mucǎmmù bo da dǎò ba?

2 Dè né bo dǎòmu baκε, κε yé Kuyie nketé κεduóm̄mè Sifube mbe ku náaǎnti.

3 Ti bo yí ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi ntì dè dó ké dò Kuyie nyí dǎòmu kù béi ntàà?

4 Bitì! Bá kè benìtibè bem̄u í wetí Kuyie mbáá yóu kù bo nwetímè kéndon̄nè tì wàrimè κε tú: Kàa náá, nha náaǎnti ntú timóm̄m̄nti, kè bè da bekùnè a kpeti ñnaati.

5 Kè nsà kè ti yé ti bo dǎò dè κε í dè dǎò, kè kù dǎò kù béi ntì, ti yí kù í wenni kù ti kpetínné dìì m̄on̄nàà? (N náá mbenìtibè yèmmè dòm̄me mme.)

6 Bitì! Bitì! Kè Kuyie nyí wetí kù bo yíme kébekénè benìtibè.

7 Kè nsà kè n yáàbìsí bo nte kè Kuyie nkó timóm̄m̄ntii feitè kédéúkunnε ku yètìrì, ba nkpréi bo nte kè kù m bekénè ténke?

8 Bèè tũ nyè nti ñdǎri meyei nkè mèε peité mesàà, bèè náá mmεm̄ε Kuyie mbo bè kpetínné kénnaati.

Òm̄u í dǎri Kuyie ndóm̄è bá omáá

9 Ti bo yĩ Sifube pēēté bēè í tú Sifubaa? Bitì! Tì bēimmu ke tú Sifube nè bēè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaatì nti.

10 Tì wàrimè ke tú:
Òmòù í bo wèè wetí, bá omáà.

11 Òmòù í ciì,
òmòù í wanti Kuyie.

12 Bemu bè yetému,
ke dēténè Kuyie.

Òmòù í dōori dèè wenni bá omáà.

13 Kè be náañtì dò nkufōti kùu feí,
kè bè sòú,

tìì yìèní be nò kè tì tii
ke dò mme waàdòmmè.

14 Bá be nò í wenni,
kè be náañtì tii.

15 Kè bè ò ndó mēcāā nke bo kuò.

16 Kè bè pēēté kèè bíékè,
meyei nnè meyeiñcaàrimè deè ānné.

17 Bè í yé meom̃pùmè kó kuce.

18 Bè í dé Kuyie.

19 Ti yému ke dò nKuyie nkó ikuó náánnè bēè ì te bēmbē, kè dè bo yie nkè bè báá na képeri, kè benitìbè bemu banté bè tùmè beyeibe Kuyie nyìkè.

20 Òmòù báá na kédòò ikuó yēm̃mè kéwenke Kuyie nyìkè, ikuó ti benkú ti tumè mme benitiyeibe.

Kuyie nwénkùnko mēè botí benitìbè

21 Di mmònnì Kuyie nyí ti wénkùnko nè ikuó miēke, ku pāñnāañtì náam̃bè nè ikuó páte dè tì bēimmu.

22 Kuyie nhōō wénkùnne onitì ò tá diì mōnnì ndi Yesu Kirisi. Kù mē dōòri bēè kó dimàà tá bēmbē Yesu, kù í baatì òmòù.

23 Benìtìbè bεmou yetému ke pàà Kuyie nkó tikpetì.

24 Di mmònnì Kuyie nnè ku kó mesàà nkè kù bè wénkùnnε fààrè kè Yesu Kirisi bè δεετέ nè μεγει. Dipānnì ndi fààrè.

25 Kuyie ndo mirímmu nè dimònnì, kù né με ndòòrimè kù bée nti kù báá yie nkéyóu μεγει nyembè sáà ke í mbè kpetínné, δεε te kè kù tãáté ku Bire kè bè dè kùò, ke dè bo ùté benìtìbè yei.

26 Di mmònnì Kuyie nwénkùnko bèè tá bèmbε Yesu ke benkú kù tímè tímómmonti yiè.

27 Kuyie nwénkùnko òmmε botí benìtìbè? Bè dòò mèè kpéí nyikuó yεmmàà? Ɔò! Bè tá mèè kpéí nke Yesu. Kè dè dò mmεmmε onìti bo yíme késānte omáà.

28 Ti yému ke dò nhonìti í dōori Kuyie nkó ikuó kè kù ò wénkùnko, ò tá dìi mōnnì ndi Yesu.

29 Yáà Kuyie ntu Sifubε máà kōku nku? Ɔò! Kù tú ibotí imou kōku nku.

30 Kuyie mbo kumáà ndi ke wénkùnko Sifubε nè bèè í tú Sifubε bè tá dìi mōnnì Yesu.

31 Ti paànkomu ikuó ti tá mèè kpéínáà? Ɔò, ti pètìnke ì commu i fētìrì ndi.

4

Kuyie nwénkùnnε mmèè botí Abarahammu

1 Ti bo náké ònti ti yààrì Abarahammu kpéí? Kuyie ndo ò dòò ba wenwe onìti?

2 Kè kù do nhò wénkùnnε o tōmmú kpéí nke ò na mpòtìmu, Kuyie mborè dè με nné í dò mmεmmε.

³ Tì wàrimu ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè dèè nte kè kù dò ò wetí.

⁴ Kòò nìtì pī mmutōmmú bè ãã nhò yietìmu, de kó tiyeti í tú dipānnì, o tōmmú yeti nti.

⁵ Kuyie mborè dè í tú nè mutōmmú kpéí nke kù ãã wénkùnɛmè onìtì, ò tá dìlì mǎnnì ndi Yesu kù ãã ò wénkùnɛmè.

⁶ Dèè te Dafiti béimmè ke tú: Diwèlì ð ríbo Kuyie nwénkùnne wè bá dè í tú nè o tōmmú kpéí.

⁷ Dè ñnaati Kuyie ncīé mbè be yetímè, ke ūté be yei.

⁸ Dè ñnaati Kuyie nténke í kaànnè bèè kó meyei.

⁹ De kó diwèlì bo Sifube máà kpéí nkaà? Ɔò! Di bomu bèè í tú Sifube be kpéí mmúnke. Ti bo ke náá nke tú Kuyie nwénkùnne Abarahammu ò kù tá mèè kpéí nke.

¹⁰ Ɔmmǎnnì ndi Kuyie ndo wénkùnɛmè Abarahammu? Dè do sǎ nho cǎntàà kòò mu nyí cǎnté? Kuyie nyóò ò wénkùnne kòò mu nyí cǎnté.

¹¹ Ò mu ndo í cǎnté kéntámu Kuyie nkè kùu duó nkòò cǎnté kè dèè benke kù ò wénkùnɛmè ò kù tá mèè kpéí. Dèè te kòò tu bèè tá Kuyie mbe kóo cice.

¹² Weè wète ke tú bèè cǎmmú be kòò cice, dè né í tú bèè cǎmmú bemou, bèè tá bèmbe Kuyie nhò do kù tá mèè botí ke mu nyí cǎnté.

Abarahammu yiemme Kuyie mbéi nti

¹³ Kuyie ndo yē nhAbarahammu nè o yaabí bè bo tieke kutenkù kumou, dè í tú ò do yie mmèè kpéí nku kuó, ò do tá mèè kpéí nke Kuyie.

14 Kè nsà kè bèè yie nKuyie nkuó kè bèè mǎà yóó tieke kutenkù, Kuyie mbè dounnè dì nùù tǔ ntú detetirè nde, kè bèè kù tá kè bè kù tá detetirè.

15 Ikuó íinko Kuyie nkó kemieke nke, kè ikuó í bo a báá ì yeténè.

16 Ti tá mǎè kpéí nKuyie ndeè te kè kù yě nkù bo ti pǎ dipǎnnì fǎàrè, kè dì ntú Abarahammu yaàbí imǎu kperi, dì í tú bèè yie nyikuó mǎà be kperi, dì tu nè tínti bèè tá Kuyie nhAbarahammu do kù tá mǎè botí ti kperi ndi.

17 Tì wǎrimu ke tú: N da dǎò ibotí péu kóò cice. Abarahammu yǐme ke naá nyibotí kóò cice? Ò do tá mǎè kpéí nke Kuyie nkùù duò nkè becírìbè yǎnnì, kùù dènnìnkóní dǎè í bo.

18 Dè í dò ndì mǎnnì wèe yie nkòò yie, mǎmme kòò naá nyibotí péu cice, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: A yaàbí bo nsū mediè.

19 Abarahammu bie ndo bo ntùòke tekòutè (100), kòò pokù Saraa múnkke kóté kǎpǎété ò bo peité dè, bá nè memme kòò tákùmè nfííkú.

20 Kòò yie nKuyie mbéi ntì ke í nyǎèkù, ò tá mǎè kpéí nkè dǎe ò duó mmuwǎrímú kòò déúkùnnè Kuyie nyètìrì.

21 Kòò nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi ntì kù mǎke muwǎrímú ke bo tì dǎò.

22 Nè de kpéí nkè Kuyie ndò: Ò wetí.

23 De kó ditannùù dìi tú Kuyie nhò wénté wèe wetí tì í wǎri Abarahammu mǎà kpéí.

24 Tì wǎrinèmu ti kpéí, tìi tú Kuyie nyóó ti wénté bèè wetí tínti bèè tá ti Yiè nYesu, kù duó nkè wèe yǎnté.

25 Wèè ku ti yei nkpréi nke yànté ke ti wénkunko.

5

Kuyie ntaunnèmè kumáà onìti

¹ Kuyie nhõõ ti wénkunnne ti yie ndii mðnni ndi ku kpeti, Yesu dðð dè ti kpréi ndeè te nè Kuyie nkè ti narike.

² Ti tá mèè kpréi nke Yesu dæè te kè Kuyie nti dðð mesàà kè ti na ke kù tððnnè. Ke kù wéínnè ke fòù kè dè ti naati kè ti baa Kuyie mbo ti duðmmè ku kó tikpeti.

³ Ti arìmu kè diwèi né ti bo ke yé meháárìmè ti duðmmè mewéérìmè.

⁴ Mèminnímè mèè õõ nte kè meháárìmè ti tùðkení tí nwéèrì. Kè mewéérìmè nte kè ti pété ti baa dè.

⁵ De kó mubàrìmù ti baa mù õõ í nti souté ke yé Muyaánsààmù muù ti benkú kù ti dómè.

⁶ Ti do í mæke dii mðnni muwèrímú ke bo dæeté timáà, kè Kirisi ku ti yei nkpréi nkuyie ntááté dii mðnni.

⁷ We mbo yie nké kú wèè dððri Kuyie ndómè o kpréi? Kè dè yete a sàà bo kú mesàà nyiè nkpréi nke.

⁸ Kuyie mbenkemu kù ti dómè, kè Kirisi ku ti kpréi nti tú dii mðnni benitiyeibe.

⁹ Bàmbà nho kũũ mme ntemè kè ti wenke, ba mbo nte kòò báá ti dæeténè Kuyie nkó kemieke?

¹⁰ Kè Kuyie nti taunnè kumáà ku Birè kó mukũũ mmieke, ti tú dii mðnni meyei nyembè, dè bo yĩme ku Birè me nyàntémè kè kù báá ti dæeté ti naá ndii mðnni ku kòbe!

¹¹ Dende kó difõnkúò, kè ti wète ke mæke diwèi ke yé nè Yesu Kirisi kó mukũũ mmieke nke nè Kuyie nti taummè.

Adammu nè Yesu be kó tináaṅ̀ti

12 Nè onìti omáà borè nde meyei ntannímè kutenkù kumòu, kè mukũũ mbuoté ke kòu benìtibè bəmòu, ke yé bè yetémè.

13 Ikuó do í bo diì m̀nni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyí mbè bekùnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei,

14 kétúóté Adammu kó dim̀nni kétuakèné M̀yiisi, kè mukũũ nkòu bèè í yete Kuyie nkpeti Adammu do yete m̀è botí.

Adammu do tú dibenk̀r̀ri ndi wèè k̀r̀r̀ni o kperi.

15 Adammu yétimè í ẁnnè Kuyie nkó dip̀nni. M̀mmuò nwe onìti omáà yeté m̀è k̀r̀i nke kusũkù k̀mmè. Nè onìti omáà Yesu Kiriisi borè nde, Kuyie nti p̀mè mesàà nkè m̀ deu.

16 De kó mesàà nyí ẁnnè onìti omáà yétimè, onìti omáà yeté m̀è k̀r̀i nke benìtibè yàt̀nèmè Kuyie nkè kù ti d̀ò mesàà nnè Yesu Kiriisi k̀r̀i.

17 Onìti omáà yetémè kè mukũũ ntanní ke kòu benìtibè, m̀è botí nku onìti omáà Yesu kó mesàà nk̀r̀i nke benìtibè p̀ú mufòmmu, ke bo ò ẁnnè k̀di tikp̀ti.

18 N ẁte ke náámmu ke tú onìti omáà yeté m̀è k̀r̀i nke benìtibè í naatinèmè Kuyie. M̀è botí nku onìti omáà wèè wetí o k̀r̀i nke benìtibè narikenèmè Kuyie, kè kù bè duó mmufòmmu.

19 Onìti omáà yete m̀è k̀r̀i nKuyie nkpeti dèè te kè benìtibè bəmòu naá mmeyei nyembè. M̀è botí nku onìti omáà wèè yie nKuyie nkpeti ò yó ntemè kè kùu ẁnk̀nnè benìtibè bəmòu.

20 Ikuó ãnné ke bo fei mmeyei m̀e kè ti yà m̀ deumè. M̀eyei ndeu dè, Kuyie nkó mesàà nh̄ ndeu k̀p̀èté m̀mmè.

21 Këndonnè meyei nkòùmè benitibè, mè botí nku Kuyie nkó mesàà nti duòmme mufòmmu Yesu weè te kè Kuyie nti wénkunko.

6

Ti kunèmè Yesu ke yànté

1 Kè dè dò mme ti bo nsaké ke dɔɔri meyei mme kè Kuyie nkó mesàà nné deukaà?

2 Biti, biti! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báá na ké mmè dààri.

3 Di í yé ke dò nkè bè ti ãnné dii mɔnni bàtèmmù ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúà?

4 Bè ti kùnnè dii mɔnni meniè ndè dònne bè ti kùnnénè Kirisi nwe, kèndò Kuyie nkó muwèrimù diemù duòmme kòò yànté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòmmu pàmmù.

5 Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kèyánté.

6 Ti yèmu ke dò nti fòmmu mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapãátí, kè meyèmmè mè do ti yũɔ mme yei mbíékè kè mè ténke í mɔke muwèrimù, ti ténke í tú meyei nkó tidaati.

7 Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke.

8 Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòmmu pàmmù.

9 Ti yèmu ke dò nKirisi ku ke yànté, ò ténke í yóó kú. Mukũ ténke báá na kóò kù.

10 Ò ku ke na meyei nkuce memáà ndi sãã, ke yànté ke fòu ke bo Kuyie mborè.

11 Wénténè dimáà meyei mbíékè kèndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòmmu Yesu Kirisi borè.

12 Báá yiennè kè meyei ní nte di kòntì, kè di yèmmè ndi yũ ñkè di dɔ̄ori meyei.

13 Di báá yie nkè di tùòtii naá mmeyei nkó titònnenti. Duónnè dimáà kéndò mbenitibè bèè ku ke yáńté, kéndò ntitònnenti Kuyie nkó mutómmú kpeti.

14 Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuó, di bo Kuyie nkó mesàà mmièke nke.

Ti yèmè meyei mmièke

15 Kè ikuó ténke í ti te tí ndɔ̄ori meyei mme ti bo mèè kpéi Kuyie nkó mesàà mmièkaà? Bitì!

16 Di í yé ke dò nkàa duó nhamáà òmòu, ke yíe nhò yèmmù, a naá nho daakù nkuàà? Kàa dòòri meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkpeti kù da wénkùnnè.

17 Ti sántí Kuyie ndi do túmè meyei nkó tidaatì, di mmònnì kényie nnè di yèmmè memòu itié mbè ti nàké ì.

18 Di mmònnì di yèmu meyei nkó tidaatì mmièke, ke naá mmewetímmè kó tidaatì.

19 N yóó béi nkédonnènè di yé tì nti, ke yé di mu nyí kpenkemè. Kéndò ndi do duómmè dimáà mufòmmu yeimu kènaá mmu kó tidaatì, di mmònnì duónnè dimáà kéndò mmewetímmè kó tidaatì kè di fòmmu ndò mpáíí.

20 Di do tú diì mònnì meyei kó tidaatì, di do í wetí di do dɔ̄ori di dómè mme.

21 Di do dɔ̄ori diì mònnì meyei nyifei mè ndi bonnèmè di mmònnì kèpéú òmmu còntimu? Di kó mucòntimu do tú mukũũ mmu.

22 Di mmònni di yèmu meyei nkó tidaatì miεke ke naá nKuyie nkó tidaatì kè kù di wénkùnnε kè di pèté mufòmmu mùù bo sãã.

23 Ke yé meyei nkó tiyeti túmè mukũũ mmu, kè Kuyie nkó dipãnni tú mufòmmu mùù bo sãã ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pèté.

7

Ikuó ténke í ti te

1 N kòbe n di náánnè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuó, ikuó ð nte onitì ò kraá fòù dii m̀nni ndi.

2 Ntenè medonnimè mamè, kòo nitipòkù ye nho d̀ù ikuó ð ò taunnèmu o d̀ù, kòo d̀ù me nku ì t̀temu.

3 Kòo yenke ot̀ù kòo d̀ù kraá fòù ò tu wèè d̀uti d̀utinè wènwε benitidaabè. Kòo d̀ù me nku ò feitèmu, de m̀nni kòo yenke ot̀ù ò í tú wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè.

4 Kéndò ndi wènnénèmè Kirisi ke ku, ikuó ténke í di te, di mmònni wèè ku ke yànté weè di te, kè di d̀òrìmè bo nwenni Kuyie mborè.

5 Ti do fòù dii m̀nni ti mómməmbε ti d̀ó m̀è botí kè ikuó ì ti te, kè ti d̀òri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukũũ.

6 Di mmònni, ti yèmu ikuó kó tidaatì miεke, ke yé Yesu kũũ nti dènnemè ikuó kó tidaatì miεke, kè Muyaánsààmù ti duó mmeborime pàmmè, kè ti bo na k̀pĩ Kuyie ntōmmú k̀yóu ikuó kó meborime kótímè.

Ikuó wennimè

7 Ti bo yĩ ikuó tú meyeimmaà? Bìtì! Ikuó ì né te kè n ỳété meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè

otàù kpere dè í wenni, kè ikuó do í n nàké ke tú: A bá nyáá nhotàù kpere.

⁸ Meyei ndiínnè ikuó nyi ke íi m miéke otàù kpere kó muyáàmmù, kè ikuó í bo dè, meyei òó í nfeí.

⁹ Ikuó do í bo diì m̀nni kè dèmarè í n k̀ónnè, ì buotému kè n yíéte meyei kè mè n k̀ù.

¹⁰ Memme ikuó ìi na nni nk̀otenè mufòmmu bíékè, kè ì né n k̀otenè mukũũ mbíékè.

¹¹ Kè meyei nni ndiínnè ikuó ke n nìnte ke n k̀ù.

¹² Ikuó dò mpáíí nwe kè ku tannùù dò mpáíí.

¹³ Desààrè dèè n kuàà? Biti! Meyei mmeè t̀óté dèè wenni ke n kuàà, kè dè bo yie nkè meyei nfeitè mè dèu ke mamè.

Nyí d̀ori n d̀mè

¹⁴ Ti yému ke dò nyikuó tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onìti meyei nkó kudaakù.

¹⁵ N yí yé n d̀ori dè, n yí d̀ori mesàà n do dó kédòò mè, meyei n yí d̀mè n né me nd̀ori.

¹⁶ Kè n d̀ori n yí d̀mè n tũ nyiemmu ke dò nyikuó wenni.

¹⁷ Míi í d̀ori n d̀mè, meyei mèè bo m miéke mèè n tèm̀m̀ kè m mè d̀ori.

¹⁸ N yému ke dò n tú onìti kè mesàà nyí bo m miéke, nh ò ndómu kédòò mesàà nkémónté muwèrímu.

¹⁹ N yí d̀ori mesàà n dó kédòò mè, n né d̀ori meyei mme n yí dó mè.

²⁰ Kè n d̀ori meyei n yí dó mè, dè í tú míi mè d̀ori, meyei mmeè bo m miéke mèè n tèm̀m̀.

²¹ Nte ìi kuó bo m miéke: Nh òó ndó kédòò mesàà kénsó n d̀ò meyei mme.

²² Nè n yèmmè miéke n d̀omu Kuyie nkó ikuó.

23 M bantému ke dò mmeyèmmè mèdémè mèè m maùnè: Mesàà nkõme nè meyei nkõme. Kè meyei nkõme n na kè n wète ke naá mmeyei nkó kudaakù.

24 Mí nhosènniwè! We mbo n denne mukũũ kó difõtìrì dii mmieke?

25 Òmou bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutõmmú! De kó meyèmmè mèdémè baa bomu m mieke ke mie ñdó Kuyie nkó ikuó yèmmè, kè metēmè dó n dɔ̀dɔ̀ meyei.

8

Muyaánsààmù kó mufòmmu

1 Di mmònni Kuyie nténke í yóó kpetínné bèè wèhìnnè Yesu Kirisi.

2 Ke yé Muyaánsààmù kó ikuó ì duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ì n dènnemè meyei nkó ikuó mieke ì kòu.

3 Ikuó do í na ke ti duó mmufòmmu, ke yé onìti í mɔ̀kemè muwèrímú ke bo dɔ̀dɔ̀ ì yèmmè, dèè te kè Kuyie ntõnní ku Birè kè dè tùóté tinitikòntì, ke bo ti deeté ke ku kudapããtí ìnkè ke na meyei.

4 Yesu ku ke dɔ̀dɔ̀ ikuó yèmmè mme, di mmònni ti bo na ké ì tũnne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù.

5 Wèè tũ nho mómumu nkó meyèmmè ò dò̀rri tikòntì kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò dò̀rri mù dó dè.

6 Kàa tũ nha mómumu nkó meyèmmè dè da kòrinè mukũũ mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèl.

7 Bèè tū mbe mómmɔmbe kó meyèmmè bè tú Kuyie nkprantídèntɔbè mbe, ke yé onìti kó meyèmmè í tūmmè Kuyie nkó ikuó, mè keté ke báá na ké ì tūnne.

8 Bèè dǎ̀rì be yèmmè dómè Kuyie mbáá bè pénsìrì.

9 Díndi ténke í tū ndi kǎ̀ntì kó meyèmmè, di tū mMuyaánsààmù kpeti nti mùù bo di mièke. Kòò mǎ̀ù í mǎ̀ke Muyaánsààmù Kirisi duò mmù ò í tú Kirisi kou.

Mufòmmu pàmmù

10 Bá di kǎ̀ntì me ntúmè tìi yóó kú diyìè mari, kè Kirisi bo di mièke Kuyie ndi wénkùmmu, kè Muyaánsààmù di duò mufòmmu pàmmù mùù bo sǎ̀ǎ̀.

11 Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yǎ̀nté kè mù bo di mièke, mummy mùù te kè Kirisi yǎ̀nté mù bo duò nkè di kǎ̀ntii foute.

12 N kǎ̀be kè dè dò mmemme di ténke í dò nkéndǎ̀rì di kǎ̀ntì dǎ̀ dè.

13 Kè di dǎ̀rì di yèmmè dómè di wǎ̀rè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùò di mómmɔmbe kó meyèmmè, di bo nfòù sǎ̀ǎ̀.

14 Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà beè tu Kuyie mbí.

15 Kuyie nti duò mmùù Yaá nyí ti dǎ̀rì tidaatì, ke ti ǎ̀ kufɔ̀waá, mmù ti dǎ̀rì Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice.

16 Muyaánsààmù mmuù ti náá nti yèmmè mièke ti tùmè Kuyie mbí.

17 Kè ti tú Kuyie mbí ke wǎ̀nnénè Kirisi ke fǎ̀ùté ti bo tieke Kuyie mmǎ̀ke dè, kéwǎ̀nnénè Kirisi kédi tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wēnnénè kémbò ku kpeti miéke

18 N yému ke dò nKuyie nti baanè tìi kpàtì deumu ke p̄ḗtè ti me nfěũrì m̄è fěũtímè.

19 Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàtì.

20 Kuyie ndòò dè ta m̄è fěũtímè detetìrè kōme dè í tú deè m̄è d́ Kuyie nkùu yē ndè mme dò.

21 Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténèmè mefěũtímè kè d̄e yè me kó tidaatì kéwēnnénè Kuyie nkó ibí meom̄pùmè.

22 Ti yému ke do nnè dimònnìní Kuyie ndòò dè dem̄ou yo mmesémmè, ke fěũrì onitipòkù ò mpéi ke fěũrì m̄è botí.

23 Dè í tú Kuyie ndòò dè deè m̄áà fěũrì, tínti bèè niitè ke m̄òṣte Kuyie mpānnì Muyaánsààmù, ti múnke fěũrìmu ke baa Kuyie mbo deetè d̄i yìè ti k̄òntì páíí, ke ti túóté kédòò ku bí.

24 Yíe nti cootému kè ti cootímè mómm̄omme né kraanì kè ti m̄è bàa. Kàa yà dem̄arè a ténke òò í ndè bàa.

25 Kè ti baa ti í wúó ndè, ti òò ndè bàa nè mewéèrìmè mme.

26 Ti í m̄òke muw̄erímù, deè te kè Muyaánsààmùu ti teennè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mm̄è botí, kè mù kù bàá nke s̄útí ti do í yóó na kédòò m̄è.

27 Kuyie nkùu yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù d́ tì, ke yé Muyaánsààmù tūmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nkù k̄òbe kpéí.

28 Ti yému ke dò nKuyie ndòòrì dè dem̄ou kù dè d̄òòrì bèè kù d́ be kó mesàà nkpréi nke, bembe kù yu bè ke tũ nkù do tāātè tì be kpéí.

29 Kuyie ntããté bè nè dimònni kù bè tããté ke dó bè ndònnè ku Bire nde, kè dè ntú be kóò Po.

30 Kuyie ntããté bè nè dimònni ku be nyu, kù yu bè kù be nwénkùnnε kù wénkùnnε bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

31 Ti bo yĩ ba náke? Kè Kuyie nti kómmú we mbo nti níí?

32 Kunku í ti yetenè ku Bire mómmònde ke duó nkè bè dè kùò, dè bo yĩme kè kù báá ti duó nde sònnε?

33 We mbo sei nKuyie ntããté bè? De yiè nyí bo! Kuyie nkuù bè wénkùnnε.

34 Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yǎnté ke bo Kuyie mbakù youú ke báá nti kpéí.

35 Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháárìmàà? Meyèncààrìmàà? Meféũtímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufōwaanàà? Yàà mukũũ?

36 Tì wàrimu ke tú:

Fóò kpéí nke
bè ti dónèmmè mukũũ
ke ti dɔəri ke dò ntipièti
tì bo mukòù kpéí.

37 Demou memme wèè ti dó weè te kè ti tú bèè na ke mènke na.

38 N yému weti weti ke do ndèmarè báá na ké ti yatenè Kuyie nti dake mèè dókùmè nè Yesu borè! Bá mukũũ, bá mufòmmu, bá Kuyie ntōrè, bá yebakè kó meyi, bá meháárìmè di mmònni kōme, yoo mèè kpaaní.

39 Bá keĩnkè kó bekperíbè, bá ketenkè kòbe. Dèmarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dó ke ti duònní Yesu Kirisi wèè tu ti Yiè.

9

Kuyie nkó mesémmè

¹ N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m miεke ke n ni kè n nàá ntimóm̄m̄nti n yí soū.

² N yèmmè meè cààri mediè nkè dè nyóù sáá.

³ N na ndómu Kuyie nni nc̄ōō kè n yat̄enè Kirisi kè nsà kè dè bo yie nkè m botí k̄be Isidaȳeribe cooté.

⁴ Bè tu Isidaȳeri yaàbí nyi, kè kù bè d̄d̄ ku bí, ke bè benke kù d̄eu mèè botí, ke bè taunnè kumáà. Ke bè duó nyikuó, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báámmè ke bè d̄óunnè yenò.

⁵ Beè tu ti yaàribè bèè yètè fei be kó iyaàbí nyi, kè Yesu boñní be kó kubotí miεke wèè baké denennè dem̄ou. Kuyie nyèt̄ir̄i ñdeu sáá. Kè dè mme ndò.

⁶ Dè í tú n yē nKuyie nyí d̄d̄ kù do bè d̄óunnè dii nùù, n dó ke yí Isidaȳeribe bem̄ou beè í tú Isidaȳeribe mómm̄ombe.

⁷ Dè í tú Abarahammu yaàbí im̄ou ìi tu o bí mómm̄onyi, ke yé kù do yē nkù bo ò d̄d̄ mesàà nyIsaki kó ibí kp̄éi nke.

⁸ Dè í tú bèè cice tú Abarahammu beè tú Kuyie mbí, bèè yie nkù do bè d̄óunnè dii nùù beè tu ku bí.

⁹ Nte Kuyie ndo ò nàké tì ke d̄d̄: Dè yàà bo mmè nk̄ááké kè nní nwēt̄iní ke s̄́ nSaraa peit̄é denitidabire.

¹⁰ Debekaa kó ibí id̄éi do w̄ér̄mu i cice Isaki.

¹¹⁻¹² Ò mu nyí ì peit̄é dii m̄nni, ì í d̄d̄ meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie nt̄āāt̄é d̄em̄arè kè dè bo ntú ku kper̄e, dè í tú ì d̄d̄ mesàà mamè kè meè te, kù d̄d̄ kù dó m̄emme ke náké Debekaa ke d̄d̄:

¹³ Osám̄p̄òù bo mbaké Okótì, kénd̄onnè tì w̄arimè ke tú:

N dɔkɛ Sakɔbu ke nii Esayu.

14 Ti bo yĩ Kuyie nyí wennaà? Àà!

15 Kε yé kù do nàkémè Mɔyiisi ke dɔ: M bo kuó mmesémmè n dɔ ké mè kuó nwè kédɔò mesàà n dɔ ké mè dɔò wè.

16 Dè í tú onìtì weè ɔ ndó yoo nè o kó mɛwéérìmè, Kuyie nkuù ɔɔ ò kuó mmesémmè.

17 Tì wàri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààtì ke dɔ: N da duó ntikpàtì ke bo benke n wérímú mmu, kè bèe déúkùnnε n yètìrì kutenkù kumɔu.

18 Kè dè dò mmemme Kuyie nhɔɔ kuó mmesémmè kù dɔ ké mè kuó wènwe kékpénkùnnε kù dɔ kékpénkùnnε wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

19 Kè dè yèmmè benitìbè bo yĩ kè dè dò mmemme ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetínné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dómme?

20 A tú we fí nhonìtì ke bo sei nKuyie? Tekũmbotè bo na kébeke wèè tè maá ke dɔ: Dè dòmmε kàa m maá miε mbotáà?

21 Oyaamarì bo na ke túóté tiyaatì timáà ke maá tekũmbotè sààtè, kémaá kunésĩmbuuku.

22 Tì kperε me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndó kébenke kù kpeínìmè, ké né mɔɔte meminnímè bá kù í nkùò bèè do dò nkùò bè kùò.

23 Kε ndó ké ti benke kù kpeínìmè mediè, nke ti kuó mmesémmè tínti kù tããté bè nè dimònnì kè ti bo di ku kpàtì.

24 Tíi tú Kuyie ntããté bè ke ti kuó mmesémmè, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke.

25 Tì wàrimu Osee kó dipátìri mieke ke tú:
Bèè do í tú n kɔbe
m bo bè dɔò n kɔbe,

n do í dó bè m bo bè dake.

²⁶ Díndi bè do í tú bè Kuyie nkabe

bè bo di yú Kuyie nkabe.

²⁷ Kè Esaii béi nyIsidayeeribe kpeí nke dò: Bá kè Isidayeeribe do sũ ke mannè dàmèèrì kó mubirímú, be mièke bèè bo nsúó mbeè yóó cooté.

²⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie nyóó dɔ̀mèmu kù béi nti páíí ké tì dòò mɛcãã.

²⁹ Esaii do yìé kébèimmu ke dò:

Kè Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa

do í coo nti kó bèmabè,

nè yíe nti kperɛ do dèèmu

ke naánè Sodɔmmu èi kabe kperɛ,

ke sãáténè Komɔɔ èi kabe kperɛ.

Kuyie nwénkùnkòmè bèè tá Yesu

³⁰ Ti bo yí ba náke? Bèè í tú Sifube ke do í wanti Kuyie nku bè nwénkùnne, di mmònni kù bè wénkùnnemu bè tá mmèè kpeí nYesu.

³¹ Kè Isidayeeribe bie bèè do wanti Kuyie mbè wènkùnne nè ikuó mièke ke me nyí na ke dòò ì yè mmù.

³² Ke yé bè í dómè Kuyie mbè wénkùnne bè tá mèè kpeí, ke dó kùu bè wénkùnne nè be dò̀rìmè mièke. Memme kè bè bètè dibététàri.

³³ Tì wàri díi kpeí nke tú:

Ntenè n dɔ̀ummè dibététàri

Siyɔ̀ ìnkè dipèrì díi buò,

kè wèè di tá ò báá di ifei.

10

¹ Nkabe, n dó tì nè n yèmmè meməu ke báá nKuyie nti kpeí tì tú Kuyie ndeeté Sifube.

2 N yému ke dò mbe kǎntì yau Kuyie nkpréi kè meyiétiémè né bè dònté.

3 Bè í banté Kuyie nwénkùnkò mèè botí benitibè ke wanti kéwenke nè bemáà ke í tũnne kuce Kuyie nwénkùnkò kù nè benitibè.

4 Mómumu nè Kirisi kàtenímè ikuó ténke í ti wénkùnkò di mmònni Kuyie nwénkùnkò bèè tá bèmbè Kirisi.

Yesu weè máà dèrí

5 Mòyiisi do wàri kè dè ntukúnè Kuyie mbo wénkùnnemè onitì nè ikuó miéke ke dò: Wèè bo tũnne ikuó yèmmè, ì bo nte kòò nfòu.

6 Né nte ò nàké tì kè dè ntukúnè a bo ntámè kè Kuyie nda wénkùnne: Ó do tú: We mbo deke kéĩnkè? Ke yè nkécũnní Kirisi nwe.

7 Ó do tú: We mbo ta kudònkù? Ke yè nkéyínní Kirisi nwe becírìbè cuokè.

8 Ó né wàri ke yè mba? Tì tú: Tináahtì í da détirìnè, tì bo a nùu ndi ke ã a yèmmè miéke. De kó tináahtì tú a bo ntámè mme, tihti ti náantemè.

9 Kàa béinnè a nùu ke yí Kirisi tú a Yiè ke tá nè a yèmmè miéke ke dò nKuyie nduó nkòò yǎnté, a bo cootému.

10 Ke yé onitì ò ntámè nè o yèmmè mme kè Kuyie nhò wénkùnne kòò béi nnè o nùu ke pété medeetímè.

11 Ke yé tì wàrimè ke tú: Wèè ò tá ò báá di ifei.

12 Sifu nè wèè í tú Sifu dè tũ nyí cáá, be Yiè nhomáà ndi, kòò nòutè yàa mbèè kó dimáà ò kuònnè be kpéi.

13 Ti wàrimu nke tú: Bèè bo kuònnè ti Yiè mbè bo cooté.

14 Bè bo yĩme kòò kuónnè ke í ò tá? Bè bo yĩme ké nhò tá kòò m̀òu í bè nàké o kpéí? Bè bo yĩme kékeè o kpéí kòò m̀òu í bè nàké.

15 Bè bo yĩme kénáké o kpéí kè bè í bè t̄s? Kéndonnè tì ẁarimè ke tú: Diwèì ò mbo bèè náante Tináaṅsààti bè t̀uàkení d̀ii m̀ònni.

16 Bè m̀òu òm̀òu me nyí yie nde kó Tináaṅsààti, Esaii do béimmu ke d̀ò: N Yìè nKuyie, we nyie nha náaṅtì ti náá nti?

17 Onìtì òṣ keè tináaṅtì nti kéntá, de kó tináaṅtì tú Kirisi kpeti nti.

18 M bo beke ke d̀ò: Sifube sàà í kèèmu de kó tináaṅt̀àà? Bè tì kèèmu ke yé tì ẁarimu ke tú:

Bè náaṅtì pitému kutenk̀ù kum̀òu,

kè bè tì kèè itemm̀ànkè im̀òu.

19 M bo beke ke d̀ò: Isidayeeribe sàà í bantému de kó tináaṅt̀àà? Kuyie ndié nke duó nkè M̀oyiisi béimmu ke tú:

M bo túóté bèè í tú Sifube,

di yèmmè dò mbèè í c̀ii,

kè dè nte kè dè dí yonke,

kè di mièke pèike.

20 Kuyie nyíé ke nàkému Esaii kòò tì ẁari ke tú:

Bèè do í n wanti bè n ỳamu,

m benkemu m máà bèè do í dake n kpéí.

21 Kuyie mbéimmu Isidayeeribe kpéí ke tú: N yuo n ǹòu nsi yewe yem̀òu itookperí yembè bèè yete n kpeti be bíékè.

11

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

1 M bo yí Kuyie nyí dómu Isidayεεribàà? Bìtì, ke yé n tùmè Isidayεεri nwe, Abarahammu yaàbire, Bensamεε kó kuwuò nkou.

2 Kuyie nyí yetε ku kó benìtìbè kù tããté bè nè dimònnì, yàà di í yé Edii do kuònnè Kuyie ke béi ntì Isidayεεribe kpéí nke dò:

3 N Yìè, mbè kùò a pããnaàntì náam̀bè bεmou ke può nha wũòt̀r̀è, kè m̀i kpaá m máà kè bè d́ ḱ n kuò.

4 Kuyie ndo ò t̀nné ònti? Kù do ò t̀nné ke d̀: N sònnεmu benìtìbè sikoupìsiyiekè (7000) bèè í ninkú dibòò Baari ìkè.

5 Mεè botí nku, bèmabè kpaám̀è yíε nKuyie ntããté bè nè ku kó mesàà nkpeí.

6 Kù bè tããté nè ku kó mesàà nkpeí nke, d̀ í tú be d̀òr̀imè kpéí kè m̀ε d̀ke d̀ t̀nke í tú ku kó mesàà.

7 Ti bo yí ba náke! Isidayεεribe í p̀t̀é bè do wanti d̀èà? Kuyie ntããté bè bèè máà d̀ p̀t̀é, kè besombε to kpenke.

8 Tì ẁrimu ke tú: Nè yíenní Kuyie nkuù bè tanné tikòncéé̀t̀i mieke, ke bè yé̀k̀unne ke kpénk̀unne be to.

9 Kè Dafiti múnkεε béi nke d̀:

Yεbaa mbè ãã yèè naá mbe kpéí timátì nè ticùòtì

ké bè t̀òt̀i

kè d̀ ntú be yei nkó tiyeti.

10 Bèε naá ntiyũ̀òntì

ke t̀nke bá nwúó mbá sãmpó.

Pũ̀t̀inné be kè bè mpũ̀t̀í sã̀.

11 M békúmu nke tú: Sifube bèt́ε ke do sã̀ nweà? Bìtì! Be kóo kédò kpéí nte kè Kuyie ndεεt́ε ibotí t̀i kè d̀ bo bè yonke.

12 Kè Sifube yete mềè kpéí nte kè kutenkù kuməu pèté mesàà, kè bè pàà mềè sàà nnaà nyibotí tẹi kōme, dè né bo ndòmme bè bo ceete dii yìe kẹwẹtení Kuyie mborè?

Dikpàà kó itebake naámme kupaku kpɛyi

13 N náánnè dímbè bèè í tú Sifube. Kuyie nni ntááté kè m bo náké dímbè ku náàntì, kè dè n naatinè de kó mutōmmú.

14 Kè n yèmmè dò ndè bo yonke m botí kəbe Sifube kè bèmahèe tūnne Kirisi.

15 Kè Kuyie ndo bè yóu kétaunnè kumàà ibotí tẹi, dè né bo ndòmme bè bo wẹte ké kù taunnè dii mōnnì. De mōnnì dè bo ndò bè do ku ke yāńté.

16 Kè Kuyie nte dicawéitirì kètirì, kù temu dicabuu diməu. Kè kù te mutie kūnnì kù temu mutie muməu.

17 Sifube dōnnè mutie bè buotí mūmmu kupaku, kè bèè í tú Sifube kè bè dōnnè dikpàà kōmu, kè bè kōūnì mu bake ke tuuténè kupaku kōmu, kè ì pèú mu kó mekūmmè.

18 A né bá mpəti kàa yèmmè dò nha pẹtẹtẹ bè kōū ìi bake, dikūnnì dii da tə, fṣṣè í di tə.

19 Kè dè yèmmè a bo yí: Bè kōū ibake ke útóo ke bo tuuté mínwe.

20 Mómumu nwe bè ì kōūmè ì í tá mềè kpéí, ke da tuuté a tá mềè kpéí, a né bá mpəti, də̀d meyoðmmè kéndé.

21 Kè Kuyie nyí yóu kù bo kōūmè mutie mómumumu kó itebake, kù báá da yóu.

22 A nyé ke dò nKuyie nyóumu ke wẹte ke sà. Kù yóumu bèè kù yete be kpéí, ke sà a kpéí kénsà kàa í yè ku kó mesàà mmiəke, kè mềè dəke kù bo da kōū itebake tẹi kōme.

23 Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wēte ké bè tuuté be kũnni, ke yé kù mòkemè muwērímú ke bo mè dḡḡ.

24 A nyé ke dò nha tú kutebaku dikpáà kaku nku ke Kuyie nda kḡũní ke tuuténè bè buotí mùù tie kupaku, dè tũ ténke bá nkù yòunè kù bo tuutémmè itebake mómmḡnyi i kũnni.

Kuyie mbo dēetē Sifube

25 N kabe n dó ke di náké disòrì kpeti matì nti kè di bá mpòtì, Isidayeeribe to í yó nhā ke kpeñni sáà, yè yó nkpeñni ke kémúnè Kuyie mbo dēetē mēmme kù tāāté bè bēmou ibotí tēi miēke.

26 Mèè botí nku Kuyie nyóó dēetémè Isidayeeribe kéndònnè tì wārimè ke tú: Odētíwè bo yènní Siyḡḡ kéūtē Sakabu yaabí yei mēmēu.

27 Dèè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè, m bo bè ütè diì mḡnni be yei.

28 Sifube yete Tináaḡsàtì nti ke naá nKuyie nkprantídèntòbè. Dèè tú ti kó mucóntimu Kuyie mbè dḡmu kù tāāté mèè kpéi mbe yembè.

29 Ke yé Kuyie nhḡḡ í mpā kéfiete kù me nhḡḡ í nyete kù yu wè.

30 Di do tú bèè yete bèmbē Kuyie nkpeti. Di mmḡnni kè kù di kuó mmesémmè Sifube yete mèè kpéi ku kpeti.

31 Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó mmesémmè kù múnke yóó me mbè kuó mmesémmè.

32 Kuyie nyóumu kè benitibè bēmou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesémmè.

Kuyie nsàà ndumu

³³ Kuyie nsàà ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù tãáté tì nè kù dó kédòò tì.

³⁴ Kéndonnè tì wàrimè ke tú:
We nyé ti Yiè nyèmmè dòmmè?
We nkù duò nyitié?

³⁵ We nkù pã diyèè marì dèmarè
ke baà de kó tiyeti?

³⁶ Kuù dòò demou, ke dè te, bá dè nè de kó mutōmmú.
Kuyie nyètìrì ñdeu sáá. Kè dè mme ndò.

12

Tínti Kuyie ndeeté bè ti bo mpī mmèè botí ku tōmmú

¹ N kòbe Kuyie ndi dòòmu mesàà, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duò ndi kòntì nè di fōmmu kè dè ndò ndipānnì sààrì dī kù wenni dī dò páíí. Dèè yó ntú mubáammú di dò nké nkù báá mmù.

² Bá ncóunè kuntekù kuù nkó medòòrìmmè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, mēmmē di bo namè kēbanté kù dó dè dèè wenni páíí.

³ Nè Kuyie nni ndòò mēè sàà nkpeí nkè n naá ku kó ditōnnì, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke pēēté di dommè. Kékūnne dimáá kényie nKuyie ndi duò nyèè fòtè.

⁴ Wénténè onitì mòke mēè botí itùòti péu kè i tōmmú cáá ncáá.

⁵ Tínti Kirisi kòbe ti kperε me ndò, kè ti sū koò tàunè, ti wē tikòntì timáá ndi, ke teé ntitòbè.

⁶ Bá wè kòo pānnì cáá nKuyie nhò pã kè dè māmè, kè Kuyie nyē nwèè duò nwè ku náañtì, wè nti náá nti tákùmmè dōmmè.

7 Kè Kuyie nyē nwèè nteé mbetòbè, wè mbè teé, kè kù yē nwèè ntiè mbetòbè, wè mbè tiè.

8 Kè kù yē nwèè nyáúkùnkò betòbè kòntì wè nti yáúkùnkò, kè kù duó nkàa màke a kperε a rǫpǎã nnè meyèmmè mèmáà, kè kù yē nwèè nni betòbè wè nni kè dè wenni, kè kù yē nwèè nteé mbecĩribè, wè mbè teé nnè diwèi.

Ti bo ndómè titòbè

9 Ndónè ditòbè nè timóm̃m̃anti ke ní m̃m̃eyei ke taunnè dimáà mesàà nteii.

10 Ndónè ditòbè díndi Kirisi kòbe, kéndé ditòbè.

11 Di bá ntú betònnédíébè, di kòntì nyau kè di mpĩ nti Yiè ntóm̃m̃ú kè Muyaáansààmù ndi teénnè.

12 Dè ndi naati di baa dè kpéi, kè di fěũrì di mmi ke báá nKuyie nsáà.

13 Nteénnè di kòbe Kirisi kòbe dèmarè bè dónnì d̃i m̃nnì, kèncóú bepòòbè nè diwèi.

14 Kè bè di fěũnkò di mbékú Kuyie nkó mesàà mbe kpéi, di mbékú Kuyie nkó mesàà bèè di fěũnkò be kpéi, di bá mbè buò nkusĩnkù.

15 Di ní ñwěĩnnè diwèi bo bè ke yānkù ke ñwěĩnnè bèè kuò, nke kuò.

16 Nyonè titòbè tú mù, di bá nhā sifeé, nkékùnkònè dimáà, di yèmmè bá ndò di yé d̃em̃ou.

17 Di bá nf̃aku meyeyi bèè mè ndi d̃oari. Nd̃oarinè dèè wenni kè bèñitibè b̃em̃ou wúó.

18 N d̃oarinè di bo namè kénnaatinè beñitibè b̃em̃ou.

19 Di bá nwanti képeite di móm̃m̃amb̃e, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéi, nke yé ti w̃arimè ke tú: Mí nKuyie, m̃i yóó kpà ndi kpéi.

20 Kè dikònni bo a kpantídèntàù, duó nwe kòo di, kè sinéyěĩ ò bo, duó nwe kòo yá. Kàa dòò mèmme dè dò nha còú yehãákũõ nyè o yuu ìnkè.

21 A báá yie nkè meyi nda na, ñdòori mesàà nkè mèè nte kàa na meyi.

13

Ndénè bèè baké

1 Benitibè bemou dò nkényiémmu bèè baké be kpeti ke yé Kuyie nkuù bè kànnemè. Bèè kó dimàà baké Kuyie nkuù bè baá.

2 Dèè kpéi nte kè bèè yete bèè baké be kpeti, bè yete Kuyie nkpeti nti, kè bèè me nti yete tibeénti tiì doti be yó ìnkè.

3 Bèè dòòri mesàà, mbè í dò nkéndé bèè baké, bèè dòòri meyi mbèè dò nké mbè dé. Kàa í dó ké mbè dé, dòò mesàà nkè bè da sãnte.

4 Bè pí nKuyie ntõmmú mmu ke bo da teennè kàa dòò mesàà. Kàa dòòri meyi ndé be, ke yé Kuyie nkuù bè duómmè de kó mutõmmú ke bè fěũnko bèè dòòri meyi nke benkú Kuyie nyí dómè bè dòòri dè.

5 Dèè kpéi nte kè ti dò nkényié mbèè baké be kpeti, dè né bá ntú bè bo ti fěũmmè máà kpéi, ti yèmmè yàà bo nti bekùnèmè kpéi.

6 Dèè te kè di yietì dàmpòò. Bèè pí nde kó mutõmmú Kuyie nkuù mù mbè duó, nkè bè mù pí.

7 Nduònnè bá wè ò te dè: Ke yietì dàmpòò o yembè, ke yietì dèè dò do nkényietì di dò nké ndè yietì bè, kényié di dò nkényié mbèè kpeti, kéndé di dò nkéndé bè.

Ti bo ndómè ti kou tàù

⁸ Di bá mbannè òmòù, dibànni bomu di bo nyieti di dii tú di bo ndómè ditàbè. Wèè dó betàbè ò dḡḡ Kuyie nkuó imòu yēm̀m̀m̀m̀.

⁹ Ntènè ikuó yēm̀m̀m̀m̀: Báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dḡḡ, báá kuḡ onìtì, báá souté kécaàrè a kou tḡḡ yètìrì, báá yúúkú, báá yaa nhotḡḡ k̀p̀r̀e marè. De kó ikuó imòu kó dikũnnì tú: Ndó a kou tḡḡ a dḡḡ mèè botí amáà.

¹⁰ Wèè dḡḡ o kou tḡḡ ò í ò dḡḡrì m̀ỳeì, ò dḡḡrì Kuyie nkuó yēm̀m̀m̀m̀.

Ndakenè Yesu kó muwētìm̀m̀ k̀p̀éì

¹¹ Di yēm̀m̀m̀m̀m̀ ti bo yèè m̀d̀r̀è mièk̀e. Dè tḡḡk̀em̀u di bo entem̀e, k̀e ỳé ti tḡḡǹem̀u m̀eḡeḡtìm̀e sḡmm̀e di mm̀ḡǹǹ.

¹² K̀ỳènk̀è yòt̀em̀u k̀è d̀è auté k̀e bo wenté, yóunè dibìnnì kó mutḡmm̀m̀m̀m̀m̀, k̀e báátì kuwenniku kó tikp̀àr̀iǹentì.

¹³ Ti fòmmu nwenni k̀è ti k̀erì kuwenniku mièk̀e. Ti yóu mudikétontìm̀m̀ ǹè tinayàk̀em̀uóntì, k̀e bá ndḡuti dḡutinè titàbè, k̀e bá nfòḡ mufòmmu yeimu, k̀e bá ndó yekp̀àr̀è ǹè mehēēm̀m̀m̀.

¹⁴ Nfòḡnè mufòmmu p̀amm̀m̀ m̀uḡ tu Kirisi kḡm̀u, k̀e t̀enk̀e bá ndḡari di m̀óm̀m̀m̀m̀b̀e di k̀ḡntì dóm̀e.

14

Òmòù bá mbekùnè otḡḡ

¹ Ncḡúnè bèè kó metákùm̀e mu nyí k̀p̀enk̀e, k̀e bá nsenku b̀e yentotí.

² Òmòù yēm̀m̀m̀m̀ d̀omm̀u ò bo na k̀ényo ndem̀u, wèè tákùm̀e mu nyí k̀p̀enk̀e kòo yo ntikũnfã̀tì.

³ Wèè yo ndemou ò báá senkèrì wèè í yo ndemou, wèè í yo ndemou ò me mbá mbekùnè wèè yo ndemou ke yé Kuyie mbè còutémèmu.

⁴ A tú we ke bo mbekùnè otàù kóo tǎnti? Kòo cómmú yoo ò do o yiè nkpeti nti. Ò me nyó ñcómmúmu ke yé ti Yiè mmòkemèmu muwērímú ke bo nhò cúó.

⁵ Bèmbàbè yèmmè dòmму yewe mayè wenni nè yeteyè, kè betòbè yèmmè dò yèmayè í cáá, òmòu yèmmè cénke bá nhò bekùnè.

⁶ Wèè yèmmè dò nyewe mayè wenni nè yeteyè, ò sǎntí Kuyie nku, kè wèè yo ndemou kòo múнке kù sǎntí, ke yé ò ã nyóó dimè ké ku dounnè mutómmú. Kè wèè í yo ndemou kòo múнке ku nsǎntí.

⁷ Òmòu í fòu omáà kpéí, òmòu me nyí kō nhomáà kpéí.

⁸ Ke yé kè ti fòu, ti fòu Kuyie nkpréí nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nkpréí nke. Kè ti fòu yoo ti ku, ti ã Kuyie nnòutè miéke nke.

⁹ Ke yé Kirisi kumè ke yǎnté, ke baké becírìbè nè befòùbè.

¹⁰ Dè dòmme kàa bekùnè a kou tǎù? Ba nte kàa ò sènkèrì? Timou ti yóó cómmú Kuyie nyìkè nke kè kù ti bekénè.

¹¹ Tì wàrimu ke tú:

Mí nKuyie m bomu!

Benitìbè bemou bo nínkú n yìkè,

bá kùu botí kè kù n sǎnte.

¹² Dè mǎnni bá wè kòo kù nàké tì ò tukúnè.

A báá bə a kou

¹³ Ti tū nyóunè ti bo bekùnèmmè titòbè, kétéǎáté ké báá dàò dèmarè dèè bo bə nha kou tǎù.

14 Nè Yesu ti kó metaummè mieke n yému weti weti ke dò ndèmarè í sī, a yèmmè dò ndèè sī ndèè ãã naá ndesīnnè a kpéí.

15 Kàa yo mmudii mamù kè dè kòónnè a kou, a í ò dómú. Báá yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéí.

16 A báá yie nkè bè da wátí dèmarè kpéí f̄s n yèmmè dò ndèè wenni.

17 Kuyie nkpaàtiyuu í tú mudii nè muyàà kperi. Di tú a bo nwetímè mme kèmmòke diwèi, Muyaánsààmù duò ndè.

18 Wèè tū nKirisi mebotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sántí.

19 Kè dè dò mme, yóunè kè ti níwà dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè tí nkprénkunko titòbè Kirisi kó kuce mieke.

20 Mudii muù bá nte kè ti cake Kuyie ntómú. Mudii mamù í sī, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébò nha kou.

21 Dèè wenni dèè tú a bo yóumè imaa, ke bá nyò menà, kényóu dèè kó dimàà bo bò nha kou tòu.

22 Kàa yèmmè dòmmè de kó tináànti ìnkè, nyé ti f̄s nnè Kuyie ndidé. Dè nínaati wèè dòòri tìmatì kè dè í ò bekùnè.

23 Wèè me nyo mmudii mamù kòo yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekènèmu ke dèè. Onitì dòòri dè kòo yèmmè ò bekùnè dè tú meyi mme.

15

Ti bo nteénnèmè titòbè

1 Tínti bèè kó metákùmè kpenke ti dò nkémimmu bèè mu nyí kpenke be kpéí, ti í dò nkéndòori ti mè ndómè.

² Timəu bá wè ò ndəəri dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòo tákùmèe kpenke.

³ Ke yé Kirisi do í dəərimè ò mè ndómè. Tì wàrimu ke tú: Bèè da sáá mbe sáambè do n yuu ìnkè.

⁴ Kuyie nnáàntì wàri ke bo ti benke ti do nkémmi mmèè botí nku, ke wéèrì ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè.

⁵ Kuyie nkùù òò duó nhonìti meminnímè kòò bántè, kù di teennè kè dí nyo titəbè tú mù ke tū nKirisi kó itié.

⁶ Mènnè di bo nwěmmè meyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sántí Kuyie ti Yiè nYesu Kirisi cice.

Tináànsààti bomè ibotí iməu kpéi

⁷ Kè dè do memme ncəúnè ditəbè, Kirisi di cəuté mmèè botí kè Kuyie nyètìrì deuke.

⁸ Mómmuə nwe n di náammè Kirisi dòò omáà Sifube kòo təntì, ke benke Kuyie ndo nàké ti ti yembè tì túmè mme timómmənti.

⁹ Ó kətení kè bèè í tú Sifube kè bə múnke bo sántè Kuyie nku sàà nkpeí, kéndò ntì wàrimè ke tú: M bo ndiè nke da sántí yəbotè cuokè, kéndéúkunko a yètìrì.

¹⁰ Kè titətì wàri ke tú: Ibotí iməu kəbe di wənnénè ku kó benitibè kè di nyānku.

¹¹ Kè titətì tu: Díndi yəbotè yeməu kəbe nsántínè ti Yiè nKuyie, díndi ibotí ndéúkunkonè ku.

¹² Kè Esaii múnke bəi nke dò: Òmòu bo yənní Isaii kó kufuku mieke kémbaké yəbotè yeməu,

kè ibotí iməu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù ò̃ te kè ti ntá, kù di píe ndiwèi nè kuyeñnaatí di kù tá mèè kpéí. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dake ntá.

Pɔ̃ri nàkémè mùù te kòo bè wàrinè dikǎmbùò

¹⁴ N kəbe n yému ke dò ndi nitì, ke yé deməu, ke bo na kėtié nditəbè.

¹⁵ Kuyie nni ndòò mèè sàà nkpréi nte kè n di wàri nè dikǎmbùò bá n yí di sənnə tìmatì, ke bo di dentə di kèè tì nè dimənnì.

¹⁶ N tú Yesu Kirisi kóo tǎntì nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpéí. M pí nkuyie nkó mutǎmmú mmu ke náá nTináaṅsààtì kè Muyaánsààmù bo wénkūnne bèè í tú Sifube, kè bèe náá ndipǎnnì sààri Kuyie ndó dì.

¹⁷ Nè Yesu Kirisi ti kó metaummè miəke, dè n naatimu Kuyie nkó mutǎmmú m pí mmù kpéí.

¹⁸ N náá mmie nKirisi n tee mmèè kpéi nke, kè n nàké bèè í tú Sifube kè bè cəuté Kuyie. Weè n teé n náaṅtì miəke nè n tǎmmú miəke.

¹⁹ Muyaánsààmù n teənnəmu kè n dòò tidietì pəu, ke nàké Kuyie nnáaṅtì Sedisadəmmu nè Idirii kó kutempə nkuməu miəke.

²⁰ N tǎtə ke dó kənnáante Tináaṅsààtì nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá sòò nhòməù kó dipũ ñkè.

²¹ N dòò tì wàri məmmə ke tú:

Bè do í nàké bè o kpéi,

bè bo ò yà,

kè bèe do í kèè o kpéi,

kè bèe keè.

Pɔ̃ri dómè kékəte Odommu

²² Dèè n dìítì sáà kè n yí kəto o di cie.

23 Di mmònnì n ténke í pĩ mutōmmú mamù i ntempē mmieke, yebie mpéu mieke nke n dómè ké di síéké.

24 Bàmbà n dó kékote Esipanyi nwe, m bo nkōri káyeroo di cie ke di yà, kè n yèmmèe narike kè ti dóté, kè dí n teennè kuce.

25 N né yóó niité kékote Sedisademmu nwe kéduó nKirisì kōbe yepārè.

26 Maseduōnni kōbe nè Akayii kōbe beè pāmmú yepārè ke bo teennè Kirisì kōbe becīribè bèè bo Sedisademmu.

27 Bè tāāté nè bemáà ndi ke bè pā de kó yepārè, bè do dò nké bè pāmu. Ke yé Sifube bèè bo Sedisademmu bè bè nàkémè Kuyie nnáaantì bembè bèè í tú Sifube. Bè tū ndò nké bè pāmu be kperè.

28 Kè m bè duó nde kó yepārè ke deè, m bo nkōri Esipanyi káyeroo di cie.

29 N yému ke dò m bo nkōroo dii yiè ke di tao Kirisì kó mesàà mme.

30 N kōbe n di békúmu, nè ti Yiè nYesu Kirisì kó diyètìrì kpéí nè Muyaánsààmù mùù ò nte kè ti ndó titòbè ke tú di n wènnénè dimàù kémbáá Kuyie n kpéí,

31 kè n yenténè Sudee kó itookperí yembè. Kè Sedisademmu kōbee cōuté m bè tao yèè pārè.

32 Kè Kuyie ndó m bo tuókoo di cie nè diwèi, kéom̀pè sámpó.

33 Kuyie nkùù duò nkuyè̀nnaatí kù ndi bonè dimòu. Kè de mme ndo.

16

Mudummu

¹ N dó ke di náké kè di nyé ti tãũ Febee wèè pĩ nSãnkiree Kirisi kɔbe tĩnnì miéke mutõmmú, ò kèróomè mme.

² Dí ò cɔuté nè ti Yiè nkó diyètìrì, Kirisi kɔbe dò nkéncóúmè betɔbè, ké nhò teénnè dè ò bèkú dìi mǎnnì meteèmmè. Ó teénnèmu benitibè péu, ke n teénnè mí m mómumu.

³ N dɔunko Pirisiidi nè Akidaasi nè bè ti wẽ nke pĩ nYesu Kirisi tõmmú.

⁴ Bèè kááté mukũũ ke n deeté. Dè í tú mĩ máà bè sãnti, nè Kirisi kɔbe bemou ndi bèè í tú Sifube.

⁵ N dɔunko bèè tiku be cĩètè ke báá nKuyie ke dɔu n népo sàù Epaineti, wèè keté ke cɔuté Yesu Asii kó kutempẽ mmiéke.

⁶ N dɔunko Maari wèè pĩ mmutõmmú mediè ndi kpéí.

⁷ Ke dɔunko ãndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kɔbe, nè bè ti do wẽ nke kpetí, benitidiébè mbe Yesu tǎrè miéke. Bèè n niiténè ke cɔuté Yesu.

⁸ Kè n dɔunnènko ãmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce miéke.

⁹ Ke dɔunko Udimèe wèè múнке pĩ nKirisi tõmmú nè n népo Sitakiisi.

¹⁰ Ke dɔunko Apedesi Yesu tǎnti wèè fiíkú ti Yiè nkó kuce miéke. Nè bèè pĩ mmutõmmú Adisitobu-
uri cĩètè.

¹¹ Ke dɔunko Edodiyõõ n cĩètè kou nè Nasiisi cĩètè kɔbe bèè cɔuté ti Yiè.

¹² N dɔunko ti tãbè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pĩ nti Yiè ntõmmú nè ti tãũ sààwè Pedisii wèè pĩ nti Yiè ntõmmú mediè.

¹³ Ke dɔunko Dufuusi Kuyie ntãáté wè nè o yõ, wèè múнке tú n yõ.

14 Ke dɔunko Asɛnkiriti nè Fekɔɔ nè Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kɔbe Kirisi kɔbe bèè be bonè.

15 Ke dɔunko Fidokɔsi nè Sudii nè Nedee nè o tãũ Odimpaasi nè Kirisi kɔbe bèè be bonè.

16 Di dɔunko ditɔbè nè diwèi. Kirisi kɔbe bemɔu di dɔunko.

Nyɛnè bèè ǎǎ metotímè be kpéi

17 N kɔbe n di náámmu ke tú: Di nyɛ bèè ǎǎ metotímè Kirisi kɔbe cuokè be kpéi, ke náá ntii cǎǎ ke bè fétinko. Di bè détinne dimáǎ.

18 Bè í pĩ nti Yiè nKirisi kó mutɔmmú, bè wanti bemáǎ kó mudii mmu. Ke ɔ nnáá nnè inunaatí nè yesǎǎ, ke sou nKirisi kɔbe bèè í kpenke.

19 Benitibè bemɔu yému di yiemme ti Yiè nkó tináǎnti. Dè n naati mesàǎ, n né dó di nyému mesàǎ nnè meyei ke báá ta meyei mmieke.

20 Kuyie nkùù duò nkuyennaatí kù bo duó nkè di cuuti dibɔð ké di nantoo bàmbà.

Ti Yiè nYesu kó mesàǎ ní ndi bonè.

21 Timɔntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasɔɔ nè Sosipateε kè bè múnke di dɔunko.

22 Mí nTerisuusi wèè wàri dipátiri dii, m múnke di dɔunko ti Yiè nkó mewennímè mieke.

23 Kayuusi m bàté wèè cǐtè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báá nKuyie nè Edasiti dihei kòò dítídóúnti nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[

24 Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàǎ ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètiri ndeu

²⁵ Ti sãntí Kuyie nkùù bo na ke di kpénkùnne ku kó kuce miεke nè Tináaṅsààti n di náá ntì. De kó Tináaṅsààti ti náá Yesu kpéí nke, ke ti benkú timóm̃m̃nti Kuyie ndo sònnε tì nè dimònnì.

²⁶ Di mmònnì de kó tináaṅtì ténke í sori, Kuyie mpããnáaṅtì náambè do ti nwàri. Kuyie nkùù bo sãã kuù yē ti ntì náá nyibotí imou kè ì ti coute ké ntì tá ke dɔri tì yēmmè.

²⁷ Nè ti Yìè nYesu kó diyètìrì Kuyie nyètìrì nde, kunku kùù maa tú meyèmmè yìè yebie nyebie. Kè dè mmε ndò.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16